ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an....	8$00	Un an....	10$00
Six mois...	4$00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
0$60 la ligne de 6 points sur justifications (de 9 cicéros quelle que soit la page

Annonces Commerciales
Ou traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 269
Ngày thứ hai
30 Mars 1925

Le Courrier Indochinois
東法時報

Tổng lý : NGUYỄN-KIM-ĐỈNH
Chủ-bút : NAM-KIỀU

BẢO QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
N° 324

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ đề gửi
M. NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

Rao báo về việc buôn bán hay là việc gì (xin thương nghị trước)

N° 3471

VIỆC GIÁO-DỤC HỌC-VẤN TRONG DÂN TỘC ANNAM

Bài diễn-thuyết của ông Trạng-sư Luật-khoa Tấn-sĩ Phan-văn-Trường tại hội-quán Nam-kỳ khuyến-học ngày 17 Mars 1925

(Tiếp theo)

Và lại ta phải nhận-biết rằng: học-thức là một việc : thi-hành, thực-dụng đặng những điều mình đã học-thức là một việc khác. Không kể nước Annam ta, cứ nghiệm-khảo hết thảy các nước, thời thấy có nhiều người đã học những trường trung học và trường cao - đẳng - học, hạch-khảo đã đỗ, đã có bằng khoá-mục rồi, thế mà khi thi-hành, thực-dụng, thời tỏ ra tri-thức kém lắm, lý-sự lèm-bèm, tâm-địa nhỏ-nhen. Thế là vì có nhiều lẽ. Một là xét cho tới tất-cảnh (au fond), thời, tuy rằng cái bổn-tánh loài người ta (la nature humaine) người nào, chúng nào, cũng vậy cả, nhưng mà cái tri-khôn con người ta nó phiền - tòa (compliquée), cho nó không có đơn-sơ, thành ra mỗi người lứa trường, hữu đoàn, được điều nọ, hóng điều kia, ít có kẻ được gồm tài lắm. Bởi thế cho nên, khi còn học ở trường-học, nếu mà không hiểu rõ cái tài lực mình mà liệu chuyên-môn chăm về cái nghề nữa mình mong có thể sở trường được, lại đi lầm đàng, thời, tuy rằng có công học cũng đỗ, cũng đặng bằng khoa - mục, nhưng mà tới khi thi-hành, thực-dụng, thời kém, làm không được việc. Hai là, như tôi vừa mới nói, những đề-mục chỉ-định trong chương-trình có chừng - hạn thôi, người nào có tri - khôn bình-thường, không sáng lắm, không tối lắm, chịu khó học, chịu khó luyện-tập, thời cũng đỗ đặng cả. Nhưng mà khi thi-hành, thực dụng ra thời thiên biến vạn hóa, thường bây giờ mới tỏ rõ kẻ hay người dở, kẻ khôn người dại, kẻ thông-minh người dốt - nát. Ba là những điều học-hành mình buộc mình phải học để thi đặng đỗ, nếu khi đã đỗ rồi mà sau không có nghiên-cứu, học - hành thêm nữa, thì chả bao lâu quên hết cả. Thì-dụ chẳng khác gì như người gánh gánh nặng, biết rằng khó nhọc, nhưng cũng gắng sức gánh cho tới nơi, rồi bỏ đó, không lo chi đến nữa. Thế cho nên có nhiều người chỉ xem sách, tra cứu học lấy, chẳng theo học trường nào cả chẳng thi-cử, mà lại thông hơn, biết rộng hơn nhiều những người đã đi học trường, đã thi đỗ ; là vì những người người ta tự-kỉ học thế là người ta sở thích người ta học, người ta học cốt cho biết, chớ không phải là học cốt thi-cử và đỗ rồi thôi thôi, thành ra người ta học tinh-tường hơn. Vân vân.

Về khoa - học (sciences), là gồm những sự có thể kinh-nghiệm (expérience) tỏ tường đặng, thời không mông-mênh, viển-vọng lắm ; tuy vậy, thực-hành ra, hay dở cũng tùy tài. Thí dụ như nghề y-học, hai ông cùng đỗ y-khoa tấn-sĩ, ông nọ sang trí, cao-đoán, xem bịnh, đoán đích thực chứng bịnh cho thuốc, chữa khỏi ; ông kia lờ-mờ, lần-lộn, xem bịnh nọ đoán ra bịnh kia, cho thuốc không phải mạt, không mạnh có khi lại lộn thuốc, chết oan nữa. Đến như văn - chương, luân-lý, triết-học cùng các điều học-vấn về xã-hội, nhơn - tình, thế-cố thời mông-mênh lắm hễ học mà không có xem-xét hết mọi bề, không phê-bình (critiquer) hết mọi lẽ thời dầu học mãi cũng khó-lòng thông hoạt được, khó-lòng biết phân-biệt lẽ phải lời quấy, biết bàn luận chí lý được.

Nhứt là văn-chương, nó là một mỹ-thuật (art), nếu không có biệt tài, không có khiếu riêng, dầu tập-luyện mãi thời chỉ viết đặng phải mẹo, hợp cách-thức thôi, chớ khôn ; thành văn-chương hay được. Văn-chương nó tùy bẩm - tánh mỗi người như ông Buffon đã nói : văn-chương tùy tài từng người (le style est l'homme même). Thế cho nên có nhiều người chỉ được sự học qua-quít mấy năm, thế mà rồi chỉ tự-kỷ xem sách và nghiên-cứu việc đời, thành ra văn-chương hay hơn văn-chương những ông tú, ông cử, ông nghè không biết đâu mà kể. Ông Lanson, bây giờ làm đốc-học trường cao-đẳng sư-phạm ở Paris, đã có nói rằng : xưa kia có nhiều ông quế-tộc chỉ biết điệu-vũ (danser), đấu võ, và viết thời sai chuyết - tự - pháp (orthographe) nhiều lắm, thế mà văn-thể thần-tình hơn văn-thể nhiều ông chấn hội hẳn hòi làm ở nước Pháp bây giờ ». Như ông Anatole France, mới ta thế mới rồi, khi còn học ở trường trung-học thời các thầy-giáo cho là một học - trò tầm-thường, kém lắm, nghe nói sau thi tú-tài cũng không đỗ, thế mà rồi thanh một tay chép sách tình thư, tiểu - thuyết, văn chương tuyệt diệu đã có tiếng khắp cả thế-giới. Tôi đã thấy có một ông người Pháp đỗ cả cử-nhơn văn - chương cả cử-nhơn khoa - học, thế mà thảo những thơ - từ thường việc quan không nên, thảo đi thảo lại mãi rồi đem lên quan trên lại phải gạc cả đi làm lại. Mới rồi ở Nam-kỳ đây, có một ông Tây trước đã làm thầy kiện ở bên Pháp, nghĩa là đã đỗ tú-tài, đỗ cử-nhơn luật, lại có bằng thi đỗ ở trường chánh - trị học (école des sciences politiques), thế mà, không những là pháp-luật không biết gì, thậm - chí đến tự-chương viết cũng không hợp thể - thức tiếng Pháp nữa, là tiếng bổn-quốc mình, tiếng mình nói từ thuở bé.

Xem những gương như thế thời, nếu có xét tài - năng con người ta, bất kỳ người nước nào, chớ có cứ thấy người có khoa - mục, tú-tài, cử - nhơn, tấn-sĩ, vân vân, thời cho ngay là người thông-minh, duệ-trí. Phải xét xem người ta, đã học tốt nghiệp rồi, đã thi đỗ rồi, sau thi-hành thực-dụng có làm nên công-chuyện chi tỏ ra thật là người tri-thức không, như là có chép đặng sách chi hay không, có lập nên công-cuộc chi to tát cả thể không, ngôn - ngữ có thông hoạt, tinh anh không vân vân.

Cận lai nay, ở nước ta, có nhiều nhà có con gái, hễ thấy con trai hơi có khoa-mục hay là chức tước chi, thời ước ao gả con cho ngay, chẳng xem xét anh con trai có thiệt là người tri-thức tài-năng không, có đức, hạnh không, thân thể có tốt lành không ; cứ nhắm mắt gả con đỗ được tiếng có rể là ông nọ ông kia. Ấy cái sự biểu danh xăng thế nhiều khi hóa ra sự lầm lỗi, thiệt hại to, sau rồi hối bất cập.

(Sau sẽ tiếp theo)

CÔ CHẲNG PHẢI CÔ, BÀ CHẲNG PHẢI BÀ !

Vợ mấy thầy người ta hay kêu bằng cô, vợ các quan người ta hay gọi bằng bà. Tiếng cô với tiếng bà là hai tiếng rất quí báu của hàng phụ nữ nước ta đó. Bởi vậy cho nên người dân bà con gái nào được thiên hạ kêu bằng cô cũng quí, mà gọi bằng bà cũng vinh.

Đời mỗi ngày một văn minh, nên cái gì cũng phải thay hình đổi dạng cả. Đổi cũ ra mới, đổi hư làm nên, ấy là cầu mà sửa đổi. Chớ còn đổi thiệt ra giả, đổi chắc ra ộp, thì còn ai mong mỏi mà chi ? Vì như hai tiếng cô với bà là tiếng rất quí báu mà người ta hai tay kính dâng cho các cô các bà một cách rất có lễ phép kia, lại còn có quí có thiệt mới quái dị cho chớ.

Kìa cầm bút viết bài nầy chẳng phải riêng có ác cảm cùng ai mà viết, chỉ vì thấy đời làm đều trái tai gay mắt, không thể bỏ qua cho được, nên phải nói một đôi lời kẻo cam.

Đời càng mở mang, cuộc chơi bời càng càng ngày càng bày ra làm cách. Cuộc chơi càng ngày càng bày ra làm cách, thì khách làng chơi càng bửa lại càng đông. Mà cuộc cái chơi của đàn ông nào lại không có đàn bà dự vào trong đấy. Mà đã cùng nhau đồng hội đồng thuyền, khi chén rượu, khi cuộc cờ, khi xem hoa nở, khi chờ trăng lên, cùng trong thanh khí lẽ hằng, một dây một buộc ai dẫn cho ra ? Khiến cho hồng nam tử bực tu mi, có cái địa vị ông, thần, vớ nhằm những phường buôn hương bán phấn. Khi đã cùng nhau quen hơi bén tiếng, một mai bỏ ai nguồn đến, người chức phận kẻ hương nhan, trước cơn trăng gió sau ra đá vàng. Trăm năm tình cuộc vuông tròn, đời nầy là đời văn minh, tự do kết hôn, cần chi phải đó cho thẳn ngọn nguồn lạch sông ? Than ôi ! Một cuộc vui chơi đem lại hửa lỗ, ấy là vật người nơi khổ hải, cứu khỏi biển trầm luân. Bọng làm dạ chịu dây oan mình buộc lấy mình đã cam, ngặt nỗi dây cát dằng nập bóng tùng quân, rồi vòng anh đi trước vòng cũng nàng theo sau.

Bởi vậy mà tiếng cô tiếng bà, ở không nhằm chỗ, phải hóa ra là một tiếng giả dối tinh ma. Cô chẳng đáng mặt cô, bà không xứng vị bà, thế mà cay nghiệt đau đớn thay, khiếp cái quyền ông, sợ cái oai thầy, rồi hạng người biết đâu kia, cũng ninh mũi bịt tai mà cô cô bà bà, vàng vàng dạ dạ !

Kìa vốn thấy một cô kia, ở miệt Hậu-giang lúc 15 16 tuổi, nguyệt hoa là thói, giỏ trăng là nghề, nhưng qua năm 17, 18 tuổi có một thầy kia, người xem đáng đăng mặt đặt lại, thấy có nhan sắc mỹ miều, đem lòng thương, mới cậy người trao lời vàng đá. Cô ưng lòng, từ đó gái sắc trai tài mặc sức vui câu chồng vợ. Thầy là người trọng tuổi, cô ấy lại còn non, có khéo ton hót bốc lột thầy, mà hễ có chèo chẹo đòi tiền thầy, thì thầy mài dao mà xẻ da dân sự ! Than ôi ! Nhà cô ở, vòng chuỗi cô đeo, áo quần cô mặc, ấy là những tiền mồ hôi nước mắt, những tiền chết sống của bọn dân quê đốt chạy sắp chạy ngửa mà dâng cho thầy để thầy châu cấp lại cô nọ.

Lại còn có một ông quan kia, ở, ở mươi tuổi đầu, chơn đi không muốn vững, tay đỡ chẳng muốn lên, thế mà cũng còn tiếc của đổi, đua theo trăng tình gió nghĩa. Đi đêm lắm có ngày gặp ma, thật chẳng qua mấy ngày, dả rước về nhà một tay danh kỹ !

Xưa là gà đồng mèo mả chớ nay đã nghiễm nhiên là một bà lớn, vợ quan sang. Từ dân đen cho chí tổng làng khi có việc đoái khởi bẩm bà . bà lớn !

Than ôi ! Cô chẳng phải cô, bà chẳng ra bà, thế mà cũng ở trên trước người ta, lỗi tại nơi ai vậy hả ?

Viễn-Tiêu-Thơ

Một cuộc lễ khánh thành

Kính thỉnh,

Nhơn dịp bổn hội chúng tôi thiết lễ khánh thành Lăng quan Tả-quân tại Bà-chiểu nên kính thỉnh quí ông quí bà đến tối bữa 12, ngày 13 và 14 tháng ba Annam năm nay nhằm ngày 4, 5 et 7 Avril 1925 đến tại Lăng trước cùng ông sau xem hát. (Tối bữa 13 Annam có đốt pháo bông).

Nay kính thỉnh

Bổn hội

Lê-văn-Phát,
Huỳnh-văn-Nhiều,
Nguyễn-kim-Đỉnh.

P. S. — Bổn báo nghe rằng cuộc lễ khánh thành nầy trọng thể lắm. Còn cây pháo bông sẽ đốt tối bữa 13 tốt đẹp bằng 2 pháo bông của chà Chetty đốt lòng trước. Pháo bông nầy vốn của ông hội-đồng Sâm ở Bà-chiểu chịu tiền mua các vật liệu còn ông Phan-thành-Lợi ra công làm đặng giúp vào cuộc khánh thành cho thêm rực rỡ.

B. B.

GIÁ-TRỊ CỦA NGÔI VIẾT

Thường nghe rằng : ngôi viết tức là dấu hiệu của người, tâm sự của người thế nào, tư-cách của người thế nào, đều hiện ra ngôi viết. Vậy nên ngôi viết tức là người ; người tức là ngôi viết ; muốn biết tâm-sự tư-cách của người ấy thế nào thì cứ coi vào ngôi viết của người ấy đủ thấy rõ. — Nên người học trò mỗi khi hạ cây viết xuống, như ông Tướng hạ cây gươm ; ông quan hạ cái ấn ; giữ gìn cẩn thận, không thể khinh - dị mà hạ đâu viết đấy, hạ đâu nói đấy, vì như trên kia đã nói : « Ngôi viết tức là dấu hiệu của người ». — Ngôi viết viết ra đã khó ; mà ngôi viết viết báo lại càng khó ; ngôi viết viết báo về lối công-kích lối phản-đối lại càng khó nữa. Vì công-kích là thấy việc bất-bình mà công-kích ; phản-đối là lý-tưởng khác nhau mà phản-đối ; công-kích cho dẹp sự bất bình ; phản đối cho tỏ ra chơn-lý ; chớ không phải công - kích theo lối « chưởi dùa » « nói láo », như mấy chị bán cá ngoài chợ, hễ ai già miệng là được ; phản-đối phải nương theo một cái lý-thuyết gì, chớ không phải nói bậy nói bạ, nói lấy nhiều lời là hơn. Vậy nên trước khi cầm ngôi viết công kích ai, phản đối lý-thuyết gì ; phải nghĩ đi nghĩ lại hai, ba lần, cho khỏi hổ với mình ; khỏi hổ với cây viết của mình ; khỏi hổ với những người coi bài vở của mình ; thế mới biết hạ cây viết xuống là khó lắm, chớ phải dễ-dàng sao ?

Bây giờ tôi xin nói vào đề : trước kia tôi có hứa rằng mỗi tuần-lễ tôi sẽ xin phép ông Nam-Kiều và độc giả tờ Đông-Pháp Thời-báo mà đối đáp với ông phụ-bút Nhựt-Tân báo là Tây-Sơn-Đạo một bài, đó cũng tưởng rằng dầu có công-kích nhau, có phản-đối nhau, thì đó bên cũng là thuộc thần chơn-lý cả, công kích bằng văn-chương ; phản-đối bằng lý-tưởng ; không có điều gì khiếm-nhã, mà lại được cùng nhau đàm-luận, tưởng cũng là một sự hay ! Ngờ đâu mọi người khi cầm viết mà phản-đối lý-thuyết gì, thì dùng-dằn ung-dung, ngoài cái chơn-lý lại có một lằng hỏa-khí bao-bọc thêm ; mà ông Tây-Sơn-Đạo nầy khi ông cầm bút viết bài phản-đối ông Nam-Kiều, thì ai đã đọc bài có lẽ cũng tưởng thấy ông hai mắt đỏ ngầu, chơn tay run rẩy, khi chấm lên, khi chấm xuống, la-ó om-sòm, khác nào kẻ bị say rượu, muốn gào-hét cho đã hơi ; con thú bị bịnh điên, muốn lồng-lộn cho đã nư giận ; ngay chính ông Phạm-minh-Kiên là chủ-bút của ông cũng phải để *đôi lời nói trước rằng ông nóng nầy, can-gián không dặng, nên không dự gì đến bài vở nữa.* Ấy đó ! Trước khi viết ông đã hiện ra cái trạng-thái như thế, thì những lời lẽ của ngòi viết ông viết ra thế nào, chắc chẳng phải nói thì độc-giả cũng đoán biết. Nay tôi xin lược trích ra đây, là có ý để cho chư độc-giả được trông thấy một tấn tuồng mà tôi vừa vẻ ở trên kia, chớ chẳng phải dám đối đáp cùng ông, vì tôi là người biết tự-trọng lắm ; biết tự-trọng cái ngòi viết của tôi lắm, chớ không khi nào dám hạ mình xuống mà khua cái miệng của mấy chị hàng cá ở trên báo-chương, trước là vô phép với chư độc-giả ; sau là xấu hổ với ngòi viết của mình. Tiên - nho có câu : « cái người không đáng nói mà mình nói với, thì phí mất lời nói của mình ». chính là thế đó !

Nhựt Tân báo số 12 ra ngày 25 Mars 1925, thấy một bài của ông Tây-Sơn-Đạo, đầu đề là : « *Biết thì thốt, không biết đựa cột mà nghe* » rồi kế đến « *phê-bình hai bài xã-thuyết Đông-Pháp Thời báo số 260 và 261 ngày 9 và 11 Mars 1925* » Độc giả chư-tôn thử đọc lại mà coi, trên đây vừa nói « *biết thì thốt, không biết đựa cột mà nghe* » ; dưới đây lại đổi phê-bình người ta, thế có phải đầu - cuối không hiệp, ông tự mâng đông, còn phải cần gì đến ai ! Ấy cái đầu-đề thì thế, còn đến trong bài thì lại càng dị-kỳ lắm nữa. — *Như ông phê - bình ông Nam-Kiều rằng sao lại dùng chữ cửa miệng*, cửa miệng có hay không ? Hai tiếng « cửa miệng » người ta có thường nói không ? chẳng độc-giả đã biết, tôi không cần phải cải. — *Kế ông lại phê bình ông Nam-Kiều rằng sao lại dùng tiếng « như dao chém đá »* Đọc đến đây, đủ thấy cái « dớt » của ông, vì chữ-nho có câu : « *quân-tử nhứt ngôn như đao phẫu thạch* », nghĩa là : « *một lời nói của người quân-tử như dao chém đá* », ông Nam-Kiều dùng chữ là có điển-tích lắm, chỉ hạng người u-mê như ông Tây-Sơn-Đạo nầy là chưa học tới nên chưa biết, đã chưa biết lại không chịu *dựa cột mà nghe*, ấy mới lạ chớ — *Kế ông lại phê - bình câu ông Nam-Kiều nói « trời để trời nuôi » là vô lý*, và *ông nói trời không có để*. — Đọc đến đây đủ thấy cái óc chắt-bẹp của ông, vì ông không biết tưởng mà chỉ biết sự-thiệt ; không biết tinh-thần mà chỉ biết vật - chất ; giả như người ta nói : « *học chữ nho trước là học nuốt chữ* » thì chắc ông phê bình rằng có phải món đồ ăn đâu mà nuốt ; hay người ta nói mấy ông Tây-giả là mấy con két học nói, thì chắc ông phê bình rằng người đây chữ có phải két đâu ! Ấy cái sự thấy-nghe của ông còn lụp-bụp như thế ; cái sự học-vấn của ông còn lu-lờ như thế ; thì tôi giảng giải với ông làm gì cho phí mất lời nói của tôi, lại thêm một trò cười cho chư-độc-giả. Bài - trước tôi nói : « *đàn đâu mà khảy tai trâu* » *chính là ý đó* !

Trong bài ấy ông lại phê-bình ông Nam Kiều rằng câu : « lập nên sự-nghiệp kinh thiên vĩ địa » là không dùng, nên sửa lại « kinh-dinh» thì hơn — Đọc đến đây mà bắt buồn cười, buồn cười vì *người mà lại chực dốc người sửng*, vì ông dớt không biết nghĩa chữ *«kinh thiên vĩ địa»* là gì, nên *mới cả gan mà nói liều như vậy* ! Nay tôi nhơn-tiện dạy để ông nghe « *kinh thiên vĩ địa* » nghĩa là « *ngang trời dọc đất* ». Vậy thì so với chữ « *kinh - dinh* » của ông có giống chút nào không ? Tuổi không nói chi tới chữ « *kinh thiên vĩ địa* », nói ngay tới chữ « *kinh-dinh* » mà ông nói đó ông có biết nghĩa ra sao không ? Nực cười thay mà cũng tội nghiệp thay !

Trong bài ông Nam - Kiều giảng nghĩa câu tục-ngữ « *đàn ai chi nấy* », là có ý chê người mình không biết đoán-thể, nay ông không chịu như thế, ông lại các nghĩa rằng : « *Hễ ai ở dơ thì có chỉ, muốn không chỉ thì phải ở cho ngạch sẻ trên ván, còn như rửi ở dơ sanh chỉ trên đầu thì chịu lấy* ». Than ôi ! Cái dớt của ông thiệt là dớt một cách lạ lùng !

Ấy đó ! Bài-vở của ông Nam - Kiều như thế ; phê bình của ông Tây-Sơn-Đạo như thế ; phải trái đã có định-bình, tôi không cần phải nói. Giả như nàng Võ Diệm (1) dưng bên nàng Tây-Thi, (2) nàng Tây-Thi chỉ mỉm cười không nói, còn nàng Võ-Diệm thì cứ la lên rằng : « *Tôi đẹp lắm ! Tôi đẹp nhứt đời ! Còn nàng Tây Thi kia tài xấu lắm ! Xấu lắm !* » Đẹp hay xấu ai đã trông thấy một thì tự-khắc biết, can chi phải nói nhiều ! mà càng chê người xấu bao nhiêu ; người càng đẹp lên bấy nhiêu ; càng khoe mình đẹp bao nhiêu, cái xấu nó càng lòi ra mặt bấy nhiêu !

Hãy hút thuốc chưa vấn và vấn rồi hiệu

CA-LOP

vì mùi đã ngon mà lại không sanh bịnh

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

Đồ âm công kiểu văn minh học đạo khiên hoặc đi xe hơi cũng đặng của Huỳnh-trí-Phú đã chè tạo ra hơn 10 năm rồi lục châu đều biết tốt và đẹp nhứt trong nước Annam, nay dọn để cho mướn tại Cholon đường Cây-mai số nhà 33 và 33 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thơ nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chờ bằng xe hơi không trễ, giá từ 100$00 sắp lên sẽ có đồ đi xứng đáng

Trở lên trên tôi lược trích mấy đoạn đó, cho độc giả nhận biết cái lý-thuyết của Tây-Sơn-Đạo, dưới đây tôi lại dẫn vào những câu tao-nhã cho độc-giả biết cái áng văn-chương của Tây-sơn-Đạo, quả như cái hình-dạng tôi đã vẽ trên kia chẳng lầm. Như trong bài ấy, nào là câu *« phường chó mả gà đồng lão xược như Nam-Kiều »*; nào là *« anh em ông đi ăn trộm... cha của ông giựt đồ của họ »*; nào là *« cha Nam-Kiều đã chết trước, nhờ xóm làng giững chôn cất đã rồi, chớ để đó thối thây chịu sao cho nổi »*; nào là *« hiếu không Nam-Kiều ? »*; nào là *« rày đó Nam-Kiều »* ? Có lẻ ông Tây Sơn-Đạo nầy nóng lòng diễn tiết qua, nên có ý gằm hết nôn những lời ấy, hất chước như mấy chệ hàng cá ngoài chợ chưởi nhau, cho đã hư, cho hết tức giận, tưởng rằng làm thế thì ông Nam-Kiều khuất lắm, có biết đâu rằng, lại làm thêm giá trị cho ông Nam Kiều, tưởng rằng thế thì ông Nam Kiều tức giận lắm, có biết rằng ông Nam Kiều chỉ buồn cười mà lại tội nghiệp cho ông !

Ông còn nói rằng ông sẽ phê-bình các bài của ông Nam-Kiều. Ôi ! Lý-luận của ông như thế, văn-chương của ông như thế, ông cử việc thổi ra trước nữa cho ông như đã giận sao ? Chư độc giả cười chơi ! Ông Nam-Kiều phê bình, ông cũng phê bình, người về cọp thành cọp, ông về cọp hoa chó ; ông cử việc về lẽ Mà nói lại xa, lến nghĩa nay chữ *« phê-bình »* mà ông bắt chước nói theo đó, ông chẳng hiểu nghĩa ra sao à Mong rằng ông sẽ phê bình đi, cho độc giả báo Nhựt-Tân của ông biết cho rằng ông Nam-Kiều có xứng với cái Bắckhông ở tại mà người coi mà thương thương thôi của ông, để kẻ ra gom đọc giả thiên vị với anh em ông, và *cũng mấy chỗ bất phù-bất cân báo Nhựt Tân không kem giá trị của mấy cụ hàng cá ở chợ mới Bến-Thành* đi ! Mà lẽ ra ông người ta cho là người khôn mới lời nói ông người ta biết là dại như thế trước ông viết ra, tỏ ra cho người ta biết rằng : *sống không ăn thua*, hai nầy ông viết ra, tỏ ra cho người ta biết rằng, *sống có ai thương chỗ phải* cho biết giá trị của ngòi bút ông trong làm thay !

Trần-phong-Sắc

1 Vì Sắc là một nàng con gái.
2 Tây-thi là một nàng con gái.

Đá banh

Chiều thứ năm, 26 Mars, hội Ang-lê tài lâu với hội Giadinh. Bữa ấy coi tiền vô cửa, thế mà người xem lại đông gấp ba bốn lần kỳ trước. Cho đến dân Langsa con gái cũng chẳng nỡ đường sá xa cách nắng nôi nực nội, rủ nhau đi coi đông quá.

Cuộc tài đấu nầy ai xem cũng lấy làm đẹp mắt lắm, vì hội Ang-lê thi quyết giữ lại kỳ thua trước, còn bên Giadinh thì quyết giữ giữ ánh sáng của « ngôi sao » mình, cho nên sự tranh giành hoa ra kịch-liệt, nhưng rốt cuộc cũng không ai thắng nổi ai cả.

Bữa ấy lão tướng Huỳnh-Trung có lẽ mắc lãnh cước Tham-mưu và lược trận nơi thế giới I vô đạo bận tập. Còn Quí Thomas thế cho Tổ ở trung-quân phía tả.

Bên Giadinh đáng khen nhứt là Giới I. Rớt, Xương, Trung và Kích. Giới I cứu được nhiều dịp khỏi thua, thật đáng khen ngợi vô cùng. Tôi còn nhớ có một lần Giới I đứng hậu-tập của một hội Annam ta, chống cự với 10 tướng Saigon sport cho đến mãn giờ mà hội ấy không thắng nổi. Vì trận ấy Saigon thiếu hơn nên không dự vào cuộc tranh chức « *vô địch* » năm nay đăng đó. Rớt kỳ nầy sốt sắn, gan dạ, hơn mấy kỳ trước. Xương trổ nhiều cách đá thiệt hay làm cho người Giám cuộc Ang-lê ngó sững. Trung lanh lẹ vô cùng, giành banh mười lần không trật một, mà lại phát banh cho đao tiền-phuông cũng gần lắm. Bình ấm yếu mà dạn dĩ, chuyền banh phải phép quá. Còn thủ-thành cũng hay, bắt banh thật gọn, đáng khen.

Còn bên Ăng-lê, đá banh tron là nghề của họ, không cần phải nói cho dông dài. Một điều đáng kính đáng phục là họ không ỷ sức mạnh như ai kia mà thúc vô hông, chèm vào chơi, đá ngay ngực, mà lại dùng mạnh lời hay ở, giỏi lẹ là hơn mà thôi.

Khi đá mãn cuộc rồi, hai bên hiệp nhau, M. *Nguyễn-văn-Trân* Thương gia ở Saigon, có tặng mỗi hội một bình bông thật đẹp để làm kỷ niệm cuộc đấu cầu hôm nay.

Còn tiền góp vô cửa, chia làm hai ra, song hội Ang-lê không lãnh, để quyên số tiền ấy vào hội cứu giúp kẻ mù-quáng trong cơn giặc giã mà thôi.

Đến sáu giờ các chiến tướng Ăng lê và Giadinh đồng đến tại nhà hàng « *Đông Pháp Lê-quán* » cùng nhau vui vầy một tiệc rượu sâm banh rất nên vui vẻ. Mấy người Ang lê ấy có hứa rằng nếu chiến thuyền *Durban* con tàu đậu Saigon, thì chi cho khỏi anh em sẽ gặp gỡ nhau trên sân banh Giadinh, một lần nữa.

V. H

Mỗi trường học cần phải có cu-li

Xét vì phần nhiều trường tổng và trường làng cách xa thành thị đều là trường ngói, vách tường, nền đúc, kiểu vở đẹp đẽ, coi ra phải điệu nhà trường thật, thế mà xem lại thì có vẻ ưu-sầu quá đỗi. Trừ những người ở gần ra thì không còn ai biết đó là nơi nhà trường học trò đang học cả, chỉ cho là một dẫy nhà hư, phố củ, cùng là nhà trường, nhà việc bỏ hoang chi đó mà thôi.

Ngó lên trên nóc thì nào là lá sao, lá bàn sắp lớp, nào là bìm bìm, dây dác sợi dọc sợi ngang, dưới thì nhiều giống tư phìn, bụi đóng có hơn 5 mối thọ cùng chỗ, ấy là về phần sắt trường. Ủi coi phần thước đất ba, bốn trẻ hơn nữa. Như trường nào cất nhằm chỗ đất cháy, cỏ mọc còn khá, chỗ nào đất bạc vài cỏ thì cỏ lại mọc xanh um. Rắt trong trường quét ra phía lộn với cỏ ngoài sân coi qua bắt nhàm bắt gớm. Thế mà có ai đâu đem dẹp quét trước mỗi ngày.

Như học trò thì hắt qua nó thay phiên nhau mà quét trong trường, hay là ghé cùng là nhỏ chút đỉnh có ngày đương đi vậy thôi, chớ không lẽ hắt nó làm cỏ hết cả xung quanh trường, mà là quét hết cả trên nóc trường cho đang. Như thấy cái trường nào biết có phân sự, biết giữ-gìn vệ-sanh thì tới ngày khai trường sẽ mướn một người dân cảnh, nếu không thì phải mướn một người, cái lớn cũng cam có cái trường một tuần mà mỗi ngày chuyển trước, cho không bao giờ nỗi ngày đi rồi vẫy đang hoài. Một ngày quét sáng, năm bảy tháng không thấy hơi bụi, mà cũng không thấy rác rưởi, trẻ phát trở nên cảnh nhà sân nhà. Như ngày làm việc thì lớn xớn cái xác máy đứa học trò, đến mãn giờ ai về nhà nấy không người gìn giữ, để cho sắp trẻ ở gần mặc sức tung hoành, phá khuấy, nào là moi cỏ xới hang, liệng ngói, liệng gạch. Có một hai khi vì thù vơ oán chụ mà quan võ loại nó phòng nó trong trường mới là thảm cho chớ, như vậy rồi ai lãnh việc trường nhiệm hồi đêm nầy ? Có phải là học trò chăng ? nghĩ có tội nghiệp lắm ư !

Coi một đến rửa à như thầy giáo muốn đời một cái tủ, cái bàn cũng làm một vở để chỉ nắng nỗ, kho khan việc chung trong trường lắm, mà học trò không thể làm nổi trong giờ đây, thì dầu con ai nữa, tự nhiên thầy giáo phải xuất tiền ra mướn.

Thế thì mỗi trường học dầu lớn, nhỏ, cần phải có một người cu-li coi giữ nhà trường.

Dầu thì tôi không biết chớ như hạt Sadec là một hạt nhỏ mà tiền bạc hẹp hòi mà chẳng hề sót một trường nào chẳng có cu-li, đâu cho một trường làng nhỏ mới thấy dạy với đôi ba mươi học trò cũng có một tên cu-li.

Còn như tỉnh Travinh là tỉnh rất lớn-lao, trường học cũng nhiều, mà trường nào cũng trong, tiếc vì chẳng có cu-li sạn sóc, để u-xu dơ dáy quá, làm cho mất cả sự đẹp-đẽ, vui-vẻ của nhà trường mà nhứt là sự vệ sanh.

Đức sao những lời hiền ta nầy thấu tai quan Đốc-học Travinh hãn ngài có mở lượng hải hà xin giùm mỗi làng phải xuất ra một hai, chừng 5, 6 đồng trong 1 tháng đặng mướn cu-li cho trường học, thế mới hạnh phúc cho thầy giáo vậy.

PHAN-DUY

Bảngda, Travinh.

H. DELPEYRAT

Khai trước là Hãng E. POURTOU

Số nhà 53bis, 55, 57, 59

đường Amiral Dupré Saigon

RƯỢU CHẮC, RƯỢU MẠNH

RƯỢU KHAI VỊ, RƯỢU TIÊU-HÓA

Èm tai lại đẹp miệng

Hội quản-lý hãng Grands Magasins Charner kính tỏ cho bạn hàng yêu quí của hãng hay rằng : Giọng nhạc đánh tại phòng trà của hãng sẽ khai trương chắc ngày thứ năm 2 Avril 4 giờ 45 chiều.

Bổn-hãng dám chắc trước rằng chốn vui vẻ nầy sẽ thành ra một nơi kỷ hẹn của các bà các cô sang trọng đến trước nghe nhạc sau dùng rượu, ăn bánh và sẽ công nhận các món bánh, và rượu hiệu Magena là nhứt hạng hơn hết.

Công-văn lược-lục

NGHỈ PHÉP

M. Trần-văn-Giao, Thư ký hạng nhứt giúp việc tại Tòa bố Mytho, được phép nghỉ ba tháng kể từ ngày 1er Avril 1925.

M. Trương-v-Danh, Giáo tập thượng hạng hạng nhứt, được phép nghỉ dưỡng bịnh ba tháng kể từ ngày 1er Avril 1925.

ĐỔI TẠI NGOẠI

M. Đoàn-quang-Tan, Phủ hạng nhứt có đơn xin đổi ra ngoài một năm, không lãnh lương, kể từ ngày 2 Avril 1925, là ngày mãn hạng nghỉ phép năm đương ăn hạn.

TỰ CHỨC

M. Nguyễn-văn-Thân, Thư ký hạng nhứt giúp việc tại phân hạng mỏ Bachgia xin đổi ra ngoài một năm, kể từ ngày 1er Avril 1925.

CẤP BẰNG

M. Nguyễn-văn-Được, Phó tổng hạng nhứt tỉnh Cần-thơ, được cấp bằng chứng nhận Cai Tổng hạng ba Tổng-ngạn tỉnh Bạc-liêu.

M. Nguyễn-văn-Thanh, Phó tổng hạng nhứt tỉnh Cần-thơ, được cấp bằng chứng nhận Cai Tổng hạng nhứt, tỉnh Cần-thơ.

MM. Đỗ-quang-Quan, Bùi-văn-Xuân, Trương-Tự, Trần-văn-Thanh, Lâm-quang-Thanh, Trần-văn-Tư, Trần-văn-Của, Đoàn-văn-Phùng và Nguyễn-văn-Hiệu, Lục-bộ Phủ Việt-Thanh-công hạng nhứt, Giáo tập thượng hạng, được cấp bằng tốt nghiệp.

Quan Chủ tỉnh Cholon, M. Dương-văn-Giáo.

Quan Chủ tỉnh Bentre, M. Đỗ-quang-Quan.

Quan Chủ tỉnh Cantho, M. Cao-văn-Xuân.

Quan Chủ tỉnh Travinh, MM. Trần-văn-Tư, Trần-văn-Thanh, Lâm-quang-Thanh, Trần-hoàn-Tư, Trần-văn-Của, Đoàn-văn-Phùng và Nguyễn-văn-Hiệu.

Cảm tạ

Vợ chồng tôi có lời chân thành cảm tạ quí bà, quí bạn gần xa có lời, chẳng nài xôn nhọc, tận tình giúp đỡ trong cơn hiểm nghèo của hiền nội tôi vừa rồi.

Tôi lấy làm chẳng biết lấy chi mà đáp cho vừa nên để mấy tờ thanh thiệp nầy mà tỏ lòng cảm tạ, [illegible] trong cơn nguy nan.

Nay kính bẩm.

Phạm-văn-Hiệp

Secrétaire des Travaux Publics (Chemins de fer) Sud Saigon

Đông-Pháp Thời-sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	1/2	1/2
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	20	20
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de chine)	10	35
Hongkong et Shanghai	10	60
Chartered Bank	20	60

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến tỉnh luôn và cái bao nữa:

Lúa Vĩnh-long	$ 4 10 00	$ 5 20
Lúa Gò-công	5 [illegible]	5 [illegible]
Lúa Bải-xàu	[illegible]	[illegible]
Lúa Bắc-liêu	[illegible]	[illegible]
Lúa Cao-man (trắng)	[illegible]	[illegible]
Lúa Cao-man (đỏ)	[illegible]	[illegible]
Giá tứ tường tự	[illegible]	[illegible]

ĐÁM TANG CỤ THÔNG PHẠM-VĂN HIỆP

Thọ [illegible] tuổi, Quản-lý ba nhà khám-sai gồm Nam-Thanh, Nam-Trung và Nam-Ngãi-Thanh.

Ngày hôm nhựt 22 mars, lối 7 giờ sáng mai thi các thân bằng, quyến thuộc đến tại nhà tang rất đông. Nhiều trăng hoa, bon phùng, của may nhà buôn Cholon và Saigon, cùng anh em trong các ty, các sở, Đương cô đương quan, khi đi có giá nhạc tây (toàn là người Annam) đánh nhiều bản bi ai, những người đưa đến tỏ sắc buồn [illegible] quí lắng : Nguyễn-[illegible] Ngãi, Propriétaire à Cholon ; Bùi-Nghiem, Propriétaire Xom chi Cholon, Tại, Propriétaire Tarul Trung Châu Thiên, Propriétaire Garol Nam Châu Cholon Ưa Propriétaire Tayninh, Dược, Đức, Phùng, Nhựt, Lợi, Hanh, Trương, Của, Huỳnh-công-Thọ, [illegible] de fer), Ngọc, Đức & Lại M. Mme Dược Télégraphiste, Nhơ Clerc d'avoué, Sửu Pharmacie Solirène, Thanh-Nam, Hai commerçants Binh-Tây Cholon, Hoan, Sơn, Như, Bảy, Sau, Hiện, Dược Vân, Vinh, commerçants ; Thanh, Hang Han gare de l'Indochine, Co Standard Oil Co, qui Co Mme Tuân, Gouvernement, Mme Danh Cô de arrondt Mme Hải, Lại, Sang Kiểm, Vinh, Mơi, Thắng, Chung, và còn nhiều [illegible] nhơn ba, cao tôi vì không nhớ tên cả được.

Trước hết xe tang thì hàng phương, người lưa sau vân tâm đưa đến nghệt. Chợ Cùng [illegible] ra 1 giờ.

Vì mưa gió nổi, lại bận đông vị, nên đám tang [illegible] chia buồn cùng thân Phạm-văn-Hiệp xin [illegible].

H. T. T.

HỘI ĐỒNG THÀNH PHỐ SAIGON

Phủ Toàn-quyền có cho hay rằng sẽ có nhóm cuộc ngày 10 mars nội sự [illegible] Hội-đồng Thành phố Saigon [illegible] ngày [illegible] 1 Mai 1925.

TRỘM CỘP LỘT PHỐI

Saigon. — Hôm 24 mars có đám [illegible] đem [illegible] [illegible] [illegible]

Công-ti Quân-hạt đại thương
Công-ti nặc-danh vốn 30.000.000 quan

Grands Magasins Charner
SAIGON

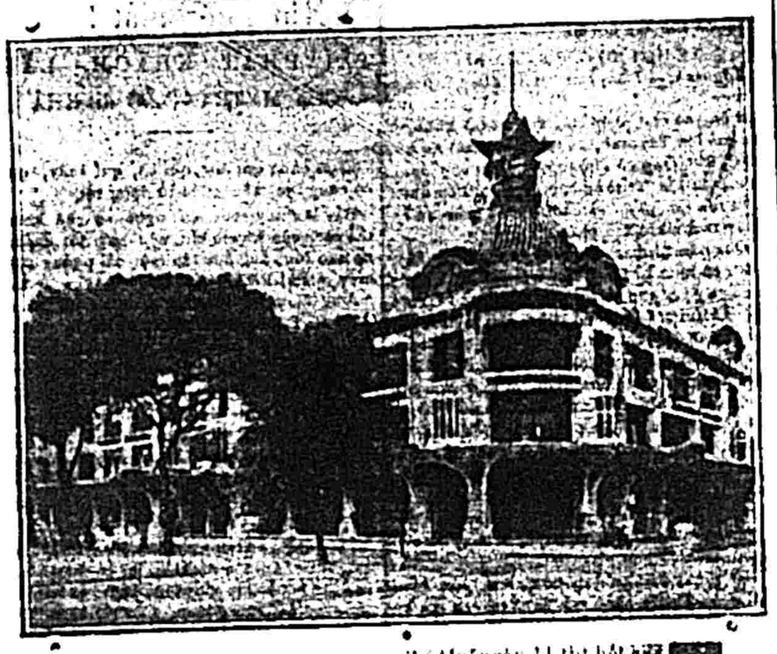

Từ ngày thứ tư 1er Avril đến ngày 11 thì hết hạn

Sẽ có bán đồ hạ giá rất nhiều

NHỮNG

Dầu thơm, nước thơm, đồ bằng vàng bạc, giấy mực, hình ảnh, kiến deo, đồ hút thuốc, xe máy, đồ thể thảo, đồ sành, đồ pha-lý, dao kéo và đồ thau, đồ bằng sắt, đồ dùng trong nhà, đồ phụ-tùng y-phục đàn-ông, đồ vải, khăn, bố, đồ phụ tùng y-phục đàn-bà, giầy đàn-bà, đồ chơi, đồ đi đường, ghế bàn, đồ ăn.

PHÒNG ĐỔI MÓNG TAY

PHÒNG UỐNG TRÀ — QUÁN RƯỢU ĐIỂU HUỀ-KỲ

CÓ NHẠC { Thứ năm chiều từ 4 giờ đến 6 giờ rưỡi tối
Chúa-nhựt sớm mai từ 9 giờ tới 11 giờ

XIN ĐẾN COI CÁC KỆ CHUNG HÀNG

XIN COI SÁCH IN CÁC MÓN HÀNG

NÊN THỬA DỊP BẠC LÊN CAO

Sự chắc thật làm nên sức mạnh của bổn hiệu

Điện-tín: MAGCHARNER — Dây thép nói { Nói tại sở quản lý số 110 / Nói tại sở buôn-bán số 512

Thùng thơ số 528

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CĂN CỬA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Xưởng thành lập năm 1900
Xưởng chánh tại LAITHIEU (THUDAUMOT) Quai S. Ouang
Đường mé sông chợ đi ra

TIỆM NGÀNH CÓ TRỮ ĐỦ MÓN

1° Tại Mỹtho đường mé sông, gần bến tàu và xe-hơi. 2° Tại Cầnthơ đường mé sông, ngay chỗ tàu của khách trú. 3° Tại Travinh đường cái, ngay Tòa-bố. 4° Tại Rachgoi đường mé sông, gần bến tàu.

Xưởng này có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, võng, cửa đóng toàn cây danh-mộc như: Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thảy làm thật là tinh-xảo, không bỏ giá đôi. Bởi tiếng đồn đã lâu, được chư quí vị khách gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc-chắn rất vừa lòng.

Kính mời quí khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi cũng lãnh tiếp rước và hết sức tiện.

Mandat xin đề thẳng theo địa chỉ: NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithieu.

NHÀ BÁN MŨ MÀU XANH, TẠI ĐƯỜNG
Bonnard số 90, Saigon
LÀ TIỆM

DÔNG-NAM-MỸ

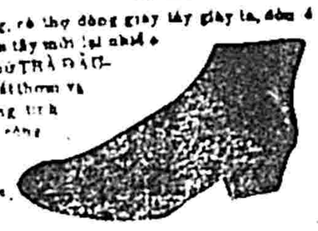

Chuyên khảo các thứ nón dân bằng nỉ, rẻ thợ đóng giày tây giày ta, đóng á còn bà, con nít, đủ kiểu, con RENTRÉ bên tây mới lại nhiều kiểu nhiều màu, bán buôn, bán lẻ, và các thứ TRÀ ĐẶC-XUÂN, NINH-THÁI, LIÊN TÂM, ÔLONG rất thơm và ngon. Cao Lộc thuốc ta dùng lâu bổ dưỡng trừ bịnh và thuốc phấn trà mạt HÀ-sách rất công hiệu, xin mời quí khách chiếu cố.

Các thứ hàng của bổn-hiệu mua tại gốc, nên bán sỉ lẫn giá thiệt rẻ hơn các nơi.

Cuộc mua bán của Annam

Chư quí-vị cất nhà mới, hoặc sẽ có đám tiệc tôn hay là muốn dọn dẹp nhà cửa cho nguy-nga, thì nên đến tiệm VĨNH-TÂN «Bazar Moderne», ở số 56, Place Gambetta, chợ cũ Saigon, mà mua đồ. Tiệm nầy của Annam ta bán đủ các vật dùng chưng dọn theo kiểu thời, đồ đã tốt mà giá rẻ hơn các nơi. Như muốn mua đồ để kỷ-niệm cho thân-bằng quí-hữu trong khi có lễ-tiệc hoặc cho người mình cũng chớ quên đến tiệm Vĩnh-Tân «Bazar Moderne».

Ôi! Còn nói gì như đồ ăn mặc, nào là tây, nâu, áo chemise, faux-col, cravate, mouchoir, pochette, khăn đen, bông thiếu tuổi gì, có thứ chemise cổ đanh bằng từ tốt 0 $ 80 một cái.

Lại mới đây, tiệm Vĩnh-Tân có bán nai rừng cái đồng hồ con ngựa hiệu allemand hiệt tốt. Thứ cao 1 m 00, giá 22 đồng, thứ nhỏ 0 m 95, giá 23 đồng.

Đèn chưng đã cẩn-thận, bán treo-tiun, ô tulipe, bể cao 0 m 40, giá 30 đồng một cặp.

FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE
Vente en gros et détail
GRAVURE sur METAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BÌNH
Rue Catinat (đường Charner cũ) SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ
Bán sỉ và bán lẻ
Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bằng đồng, và bằng đá cẩm thạch

Dạy học [illegible] Học [illegible] Trường không [illegible] trò ở trong, mà có [illegible] gởi tới nào tiện, cứ [illegible] tháng tiền cơm 10$00 [illegible] thường phát đồng [illegible] trước. Những học sanh đã học đặng [illegible] tháng, thì chủ trường lo kiếm [illegible] cho làm việc [illegible] xiêm.

COURS DE DACTYLOGRAPHIE
10, Rue Martin des Pallières — SAIGON

Chúng tôi có lãnh chép giấy tờ bằng máy viết và làm sổ sách cho các thương-gia. Làm mau, giá rẻ.

Xin đề thơ nói

H. Nguyễn-văn-Mùi

Nhà buôn Vĩnh-xuân-Long

Tại BàChiểu làng *Thạnh-mỹ An (Giadinh)* ở tại con đường vòng Bà Chiểu qua Thị-Nghè. Tiệm nầy mới lập vốn của người Annam hiệu *Vĩnh xuân-Long*, bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ cây, *dầu, sao, gỗ, thao-lao, ván*, vân vân hoặc chưa cưa hay là cưa rồi, tùy thích người dùng.

Tại đây cũng có bán *đá tàn, đá miếng, dầu con rái*, và *chai* để xám hay là trét ghe. Các món kể trên đây gốc ở Tâyninh đem xuống. Giá thiệt rẻ, chở tới chỗ.

NGUYỄN-VĂN-THỌ
Marchand de bois

NHÀ NGỦ

ĐÔNG-PHÁP LỮ-QUÁN

N° 172, 174, rue d'Espagne, Saigon

Từ ngày Đông-pháp Lữ-quán thành lập đến nay nhờ ơn quí khách chiếu cố nên mới được đứng vững đến ngày hôm nay. Lẽ thì tôi chẳng nên phụ lòng tốt của quí khách, song bẹp vì tôi làm bận việc nhà. Muốn cho được vui lòng quí khách, nên kể từ đây tôi xin nhờ ông Nguyễn-khắc-Cần thay mặt cho tôi được châm nom bổn hiệu.

Vậy xin quí khách nhơn dịp đi Saigon tôi xin mời quí khách ghé tạm nghỉ an như ở.

Đôi lời thanh thật mong rằng quí khách vui lòng có cập cho.

LÝ-KỲ-QUÂN

Bánh Quốc-Nữ

Xin chớ lầm tưởng bánh Quốc-Nữ cũng như bánh bao của khách-trú xưa nay. Bánh Quốc-Nữ là bánh làm rất tinh khiết lại có beurre, sữa bò, chocolat và vanille, ăi không khi nào phải bịnh.

Vậy quí ông quí bà, khi có dịp đi đám cưới, tiệc gia, tân quan, hoặc kỵ cơm chi chi, xin nhớ mua vài đồng bạc bánh lễ hoặc năm ba hộp bánh nguyên, trước cúng sau đem ra đãi khách, thì rất đẹp miệng vô cùng.

Lại lúc dân kinh thành có việc, khi ra về xin quí ông quí bà, nhớ mua ít nhiều về cho bổ con, em cháu, ngõ giúp giỏm cho cô, mợ ở gái nhà Nam được mau tấn phát.

Có trữ bán tại nhà tôi, và tại tiệm bánh đường tây, hàng tàu, của chú tôi, là M. Nguyễn khắc-Trương, ở đại lộ Bonnard số 82.

NGUYỄN-THỊ-THÂN
Propriétaire de la Fabrique de Biscuits Quốc-Nữ
13 Rue Lareynière
Saigon

COMPTOIR SCIENTIFIQUE ET INDUSTRIEL

H. VERGOZ

96 Rue d'Ormay Saigon

CAN THIỆP-LI DÙNG VỀ CÁC KHOA HỌC
Về phép tính toán. — Về phép đo sự sáng con mắt. — Về phép đo trái đất

GIANG BÁN ĐỦ ĐỒ DÙNG VỀ
NƯỚC — ĐIỆN KHÍ VÀ ĐỒ PHỤ TÙNG XE HƠI

Bình nước nóng
Máy hàm và máy [illegible]
Đèn [illegible] đặng
Quạt máy
Đồng hồ [illegible]
Ngòi viết giảm mực, [illegible] đặng
Các thứ Pompes

Các thứ chuẩn reo
Máy nói
Máy mài về việc chữa bịnh
[illegible] mà có quan thiết về khoa học
Vật liệu về hóa học
Đồ phòng thí nghiệm hóa học
Đồ chụp hình

LÀM — SỬA ĐỔI CÁCH THỨC — CỨU HỘ SỬA LẠI
Các thứ máy nhỏ và đồ điện khí
SỬA VÀ TIPAY ỐNG BỐ BINH MA-NHÈ TỐ VÀ DI-NA-MÔ
Có xí kèn
Bán đồ dùng và gắn ống nước và máy nước
Công-tơ

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38
SAIGON

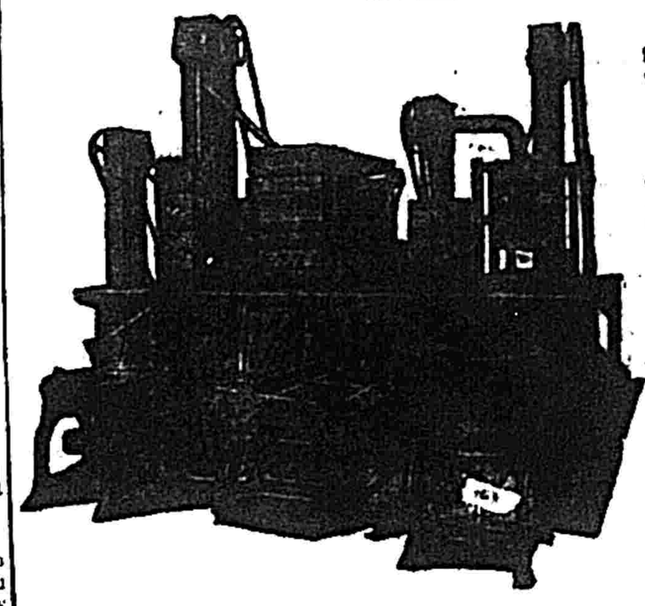

Muốn mua về việc máy ĐẶT LÒA cứng

Đã có hơn 60 cái nhà máy tốt lò tốt cho chúng tôi tin ở tại Đông-Pháp.

Cam kết chắc chắn về sự tốn gạo xay ra cũng hao nhiều và sự bể hễ chạy thì gần máy mãn.

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V GIÁ PHẢI CHĂNG

NHÃN CON-BÒ MÀU ĐỎ

THÙNG BA-RÍT MÀU VÀNG

Rượu Chác Đỏ
"Rivesaltes"
VIN ROUGE SUPÉRIEUR

Rượu Chác Trắng
"Courtalet"
VIN BLANC SUPÉRIEUR

Tốt thượng hạng có ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác.

Chư-tôn có mua rượu chác hoặc đỏ hoặc trắng, hãi nài cho đặng nhãn « CON-BÒ » *màu đỏ*, nhấy trên thùng « BA RÍT » *màu vàng* như trên đây vậy, mới là rượu chác thiệt tốt, thiệt ngon của Bổn-hãng, kẻo lầm thứ giả mạo tốn tiền mà vô ích.

Có gởi bán, tại Saigon-Cholon và khắp cả Lục-Tỉnh Tiệm nào đều có trữ bán sỉ và bán lẻ.

F. MARTY

155, Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies
Laine blanche et couleur
Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie
Velours et Soieries pour robes
Sole d'Alger pour brodes
Tissus et rideaux pour ameublement
Services de table en blanc et couleur
Serviettes de toilette

Expéditions dans l'Intérieur

HOTEL D'ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu

N. 77 à 80 Boulevard Charner
9 à 15, Rue Carabelli
Đường Kinh-lấp, đường Carabelli

SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Chủ tiệm,

Kính cùng Quí khách rõ: tôi đọn một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (*Nam Việt Khách-Lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng rõ đọn phòng ở từng dưới đất được tiện Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon xin đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành mát mẻ tại đường Carabelli, trước nhà hàng Lương Hữu từ số 9 đến số 15.

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Cẩn khải.

Duy-Xuân ân quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách, bằng chữ Langsa và quốc-ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các thứ danh thiệp, bao thơ, thiệp tang thiệp mời đám cưới v.. v...

Có bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cho học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ân-quán.
kính mời.

SONG-MỸ KỲ-DUYÊN

(Tiếp theo)

Trương lên tới Tây-hồ vừa trông thấy Tô, vội vàng xuống xin ra mắt. Chuyện vãn đôi hồi, Trương hỏi rằng: Tiểu-đệ đến đây mong cho gặp quan-huynh, một là xin dung tội cho tiểu-đệ, hai là chúc mừng cho quan-huynh.

Tô nói: Huynh-ông cùng tiểu-đệ có mích bung gì đâu mà xin tội, còn tiểu đệ ngày nay đã từ chức về rồi, còn quan tước đâu nữa mà mừng.

Trương qui-Như nói: Xin quan huynh thứ lỗi, cho tiểu-đệ trần tử. Số là hôm nọ tiểu-đệ nói cùng quan-huynh rằng Bạch-tiểu-thơ chết đó, là bởi Dương-tuần-vũ nghe quan-huynh chú ý vào tiểu-thơ, nên bảo tiểu-đệ phải dối vậy đặng cho quan huynh tuyệt vọng mà định bón cùng Dương tiểu-thơ đó, chớ Bạch tiểu thơ nào có chết đâu, nay tiểu-đệ nói rõ ra như vậy, chắc rằng quan-huynh cũng có lòng mừng, nên tiểu đệ với vàng kiếm cho gặp quan-huynh, trước xin chịu tội và sau nữa mừng cho quan-huynh đó.

Tô nghe rõ sự tình, liền vui cười mừng rỡ mà nói rằng như vậy thì tiểu-đệ đây mừng cùng đáng lắm.

Trương qui-Như nói. Ngày nay xin quan-huynh cho tiểu-đệ chuộc tội lấy công, tiểu-đệ nguyện đem lòng thành-thiệt, thân hành đến nhà Bạch-Thị-Lang, vì quan-huynh mà giới thiệu ít lời mai chước, đặng cho sự ấy mau được hoàn toàn.

Tô nói: Nếu được như vậy thì tốt lắm, và lại tiểu đệ có hai phong thơ này mà dưng cho Bạch-công trước, rồi huynh ông lại phụ họa theo sau, có lẽ vẹn toàn công việc; lần hồi tiểu đệ đến sau.

Tô lại thầm nghĩ: Nay Bạch-công thì ta liệu vậy, còn bên Hoàng Phủ ta mới tính sau đây. Và chăng, Hoàng Phủ cùng ta tuy mới nhứt sơ gặp gỡ, song người có con mắt mà biết ta, người lại ở với ta hết lòng thành thiệt như vậy, ta lẽ nào mà nỡ phụ người. Nghĩ vậy rồi lại nhớ sực: À, nhưng mà hôm nọ lỡ chịu lời cùng người là ta ngủ Bạch-tiểu-thơ chết, hôm nay ta mới hay Bạch-tiểu-thơ còn, thì có hệ gì đến danh nghĩa của ta, chi bằng ta viết một phong thơ, nhơn tiện có Trương-qui-Như đến làng Thâm-thạch đây ta cậy người trao lá thơ nầy cho Hoàng Phủ, có lẽ Hoàng-Phủ xem thơ biết được đầu đuôi, cũng dung thứ cho lòng ta vậy. Nghĩ vậy rồi viết thơ, thuật công chuyện cho Hoàng-Phủ hiểu rồi phong lại cậy Trương-qui-Như cầm đi theo luôn. Tô dặn Trương rằng lá thơ nầy của người bạn Tô gởi cho ông Hoàng-Phủ ở làng ấy, phiền Trương đưa giùm chút.

Nói về Bạch-tiểu-thơ và Lư tiểu-thơ từ ngày Bạch-công đi vắng, hai nàng ở nhà cùng nhau luyện tập thi văn. Hôm nọ, có người tới cửa ngoài, gọi tên gia-nhơn mà trao hai phong thơ, một phong của Tô ngự sử, một phong nữa của Ngô-Hàn-lâm.

Bạch tiểu-thơ mở ra xem thì cả hai phong điều là vì Tô hữu-Bạch mà định bề hôn giá cả. Bạch-tiểu thơ xem rồi, thì dáng mặt vui mừng liền trao lại cho Lư-tiểu thơ xem. Lư-tiểu thơ dùng vậy nói rằng: Xin mừng cho hiền tỉ hôm nay mới chắc thiệt là tin mừng, trưởng ra xưa nay tài tử giai nhơn, ít được vuông tròn đôi lứa, ngày nay mà phỉ nguyền nơ nước như vậy, mới biết là trời cũng chìu người.

Bạch-tiểu thơ nói: Chị em ta đã kết đồng tình, vì dầu Tô-lang có không chịu nữa cũng không được, huống chi Tô lang đã có lời đính ước cùng em, lẽ nào chẳng được, thế thời mừng cũng đồng mừng với nhau, sao em lại riêng mừng cho chị?

Lư-tiểu thơ nói: Bởi hiền tỉ đã có thơ của Tô Ngự sử, lại thêm có thơ cậu là Ngô-hàng-lâm nữa thì sự vẹn toàn rồi, còn như phần em mới là khó cho chớ; em cùng Tô-lang chỉ hứa một lời nói mà thôi, mà sự ấy cũng khó mà bày tỏ ra cho ai biết, bây giờ lấy ai mà làm đường tiến dẫn cho em; và lại Tô-lang cũng chẳng hiểu được em ngày nay mà qua ở đây với hiền tỉ nữa.

Bạch-tiểu thơ nói: Chuyện ấy sẽ có nghiêm-đường xử trí, tưởng thế nào nghiêm-đường cũng không nỡ để phận thiệt thòi cho hiền-muội đâu.

Hai nàng trò chuyện vui cười, vừa nghe tin Bạch-công về thì chị em đều mừng rỡ.

Bạch công vừa vào, thì đã chỉ vào Lư phu-nhơn và hai tiểu-thơ cười mà nói rằng: Lâu nay ta đi chơi Tây-hồ ta tính có chọn được một người rể tốt, ta định hứa chàng ấy cho hai tiểu thơ luôn.

Lư-phu nhơn hỏi: Vậy chớ đại-nhơn chọn rể là người nào, quê quán về đâu gặp gỡ vì duyên cớ gì, mà đại-nhơn hứa được.

Bạch-công nói. Ta đi dạo chơi tới Hồ-Tây sau ta có thuyền chèo thẳng lên tận núi Vô-sơn âm rồi ta trú lại ở chùa Láng-thuyền, tính có lại gặp chàng nầy cũng đến dạo chơi mà trú ở chùa ấy. Chàng họ Liễu, người ở Kim làng, cũng người châu quận với ta mà ta chẳng biết. Chàng người tuấn tú khôi ngô, và lại tài ba học thức, ta ở cùng chàng lưu luyến ngâm vịnh, đã rõ được tài chàng, cho nên ta quyết ý định hứa cho chàng cả Bạch-Hồng-Ngọc cùng Lư-tiểu-thơ luôn, chẳng hay ý hiền muội nghĩ ra sao?

(Sau sẽ tiếp theo)

ĐÁNH DÂY THÉP
Đề như vầy :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP MỚI
Số 688

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

CÓ BÁN CAO THƯỢC, HOÀN, ĐƠN, HOÀN, TÁN CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHƯ SAU NÀY

SÂM-NHUNG BỔ-THẬN-HUỜN
(Thuốc hoàn bổ thận có danh)

Dám tưởng trong thân thể con người, thận là cội rễ nếu phần tiên thiên hao kém, hậu thiên giảm suy thì phải mau dùng thuốc này mà bổ tinh thần thì mới dặng mạnh giỏi luôn.

Cho nên Hồn-đương có ông Lương-y Vi-Tế-Sanh, gắn hết lòng hiệp chế ra thứ thuốc « SÂM-NHUNG-BỔ-THẬN-HOÀN » này, công hiệu như thần, điều hòa huyết mạch, bổ thận tráng dương, tư nhuận mặt mày, khoẻ hoa tay vị, bớt khí sung thận, hoặc bởi sắc dục quá độ, mộng mị di-tinh, nam tiết dầm dề, mồ hôi lai láng, hoặc ra người suy nhược, thận kém ốc lỏng, cử động yếu ớt, lỗ tai chảy nước, mỏi gối đau lưng.

Bởi các chứng ấy mà sanh ra, nên dùng thứ thuốc này thì như cây khô mà được mưa móc nhuần gội, trở nên xum tươi tinh thần, nở nang da thịt.

Thuốc hoàn này mà dùng nhiều được bao thì càng tốt chừng nấy, sống lâu sanh nhiều con, thiệt là một phương thuốc rất hiệu nghiệm là thường rất quí trên đời, chẳng có thuốc nào bì kịp.

Chỉ như đờn bà con gái mà có bạch đai, hoặc đường kinh bế, huất mà không thai nghén, thân thể ốm yếu, ngủ tạng bất hòa, nên dùng thứ thuốc này cho được lâu thì nguơn khí sẽ phục ; chẳng luận nam-phụ lão-ấu và công chẳng luận những bịnh chứng nào, đều dùng được hết, ấy là một thứ thuốc đủ bộ Tiên-Thiên và Hậu-Thiên rất nên hiệu nghiệm, nên gọi là NHỊ-THIÊN-CAO là vậy đó.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống hai hườn, sớm mai thức dậy uống một hườn, chiều trước khi đi ngủ uống một hườn ; hãy dùng nước muối măng mặn hoặc nước trà mà uống thì rất nên công hiệu như thần.

Mỗi hộp 6 hườn giá là . . . . 0$60
Hộp cây mun 6 hoàn giá là . 1 00

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
NHỊ-THIÊN-CAO

Phàm con người ai ai cũng vậy cũng đều nhờ có khí huyết mà sống ; nên hễ khí hư huyết kém thì trăm bịnh đều sanh, khí sắc xanh xao, hình dung gầy ốm, hoặc mặt vàng mồi tái, hoặc sanh phù thủng mà khổn khổ cho mình.

Bởi vậy cho nên bổn đường chẳng nài gian khổ tìm cho được thứ thuốc hay nơi mấy danh San bên Trung-Quốc, hái lấy đem về, rồi hiệp với tỉ thuốc ba bổ Trân-Qui mà luyện ra cho thành một thứ thuốc cao gọi là NHỊ-THIÊN-CAO, thiệt là tư âm bổ dương rất nên hiệu nghiệm.

Dùng thứ thuốc này thiệt là đại bổ hết sức, không hồi bớp, tỉ khí nước, cũ thần nguơn, an tâm thần, sanh thiên tủy, thủy dưỡng trang gân cốt bổ tỳ hòa huyết.

Phàm là tinh thần hoán hết, thân thể mỏi mệt, kẻ uống thêm tiêu ngon, người ăn thêm tinh thần thất điên, người gầy mòn thêm tươi tốt, tư thường tồn.

nhờ tánh nó lại làm cho cá mình dặng sạch sẽ thơm tho thêm nữa.

CÁCH DÙNG : Mỗi khi tắm rửa sạch sẽ rồi thì dùng thứ phấn này mà thoa hết cả mình.

Mỗi hộp giá là . . . . 0$35

VỊ TẾ-SANH CHẾ TRẦN BÌ

Đời nay họ hay dùng 2 vị ngọt và mặn mà chế vị Trần Bì nghĩa là đường và muối mà thôi, chớ họ chẳng biết bỏ ngọt quá thì sanh đàm, mà mặn quá thì hay khát nước, lại còn làm cho mất cái tánh chất của Trần-Bì.

Tại bổn đường Ông Y-Học-Sĩ Vi-Tế-Sanh thấy theo phép xưa mà chế, dùng thứ Trần-bì đã cho được 20 năm trước bớt phá, lấy hoài-sơn phục-linh, kiết-cánh, cang-cáo, nguơn-sâm, bán-hạ, cam-thảo và ô-mai nấu ra mà dầm cho thấm thuốc, rồi còn phải dùng nước gừng, Thanh-lam và lá Bạc-hà, tam chưng tam sái ; rồi lại còn dùng những thứ kỳ-Sâm, xuyên-bối, Thị-sương, và hạnh-nhơn nghiền cho nhỏ ra mà chế với nó rồi mới phơi gió cho khô.

Bởi có tâm công phu như vậy, cho nên nó chẳng lạnh mà chẳng nóng ; được phẩm trung hòa, chẳng ngọt chẳng mặn, ngủ vị đều đủ, hễ bỏ vô miệng thì mát và thơm, ngậm nó một hồi lâu rồi mới nghe có muối ngọt. Dùng nó thì thuận khí, tiêu đàm, lại

Con nít uống chừng một chỉ rưỡi, nếu cho nó uống thường thì nó kiến-tỷ khai-vị, mạnh giỏi mau lớn.

Kị đồ cái trắng và đồ lạnh - lỏe ngưng trệ chẳng nên ăn.

Mỗi hộp giá là..... 0$30

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu Ông Phật-mập của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

THẦN HIỆU NHÂN DƯỢC THỦY

Phàm con người sanh ra ở đời, trong ngũ quan thì có cặp con mắt là một vật chí yếu hơn hết, nếu không cẩn thận, để cho đến rủi ro mà hư cặp con mắt đi rồi thì phải khổn khổ chung thân. Bởi đó cho nên tiệm tôi đã bền lòng nghiên cứu những phương điệu mà chế ra một thứ thuốc nước rất hay, để trị các chứng bịnh con mắt, hoặc bị phong-nhiệt mà sanh nhậm, hoặc sưng, hoặc đỏ, nhức nhối xốn xang, hoặc chảy nước mắt sống, hoặc sợ chói mà không dám ngó chỗ sáng, hoặc có mộng, hoặc có cườm, như ban nhân-hoạn thảy đều dùng dặng cả.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày thường nhỏ vài ba lần vào con mắt, kị uống rượu cùng ăn đồ chiên xào nóng nảy.

Mỗi ve lớn giá là..... 1$00
Mỗi ve nhỏ giá là..... 0 50

ĐÈN LÒA KIỂU MỚI
THẮP BẰNG DẦU LỬA

Treo long, đèn đứng, đèn treo
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NGHIỄM
166, đường d'Espagne Saigon

TRƯƠNG-THÁI-TRỮ
Chủ nhơn
NAM-CHÂU KHÁCH-LÂU
Rue Amiral Courbet Saigon số 29 à 35
Phòng sạch sẽ lắm, thiệt rộng rải, rất thanh-tịnh và lại khoan khoát
Giá rẻ.
Quí khách tiện đường khá nghỉ lại « Nam-châu khách-lâu » chắc đều đẹp vừa ý. Boy rất có khuôn phép có xe hơi, tiện cho quí khách hễ muốn du lịch.
LÀM-QUANG-RỒI
Chủ nhiệm.

Trần-quang-Xuân
131 Rue d'Espagne
TẠI CHỢ MỚI SAIGON
Bán sỉ và bán lẻ.
Đồ nhôm đủ thứ.
Đồng hồ để mền, đồng hồ thường.
Giày dép Bảo-sự.
Ghế Thonet thiệt.
Mền nỉ, mền bông.
Xe máy và đồ phụ tùng.
Đồ tạp hóa, vân vân....
GIÁ NHẸ

Nhà làm nón Lê-v-Chân
MOCAY (Ville)
Kính cùng quí khách dặng hay, tiệm nón của tôi nghỉ mấy tháng nay dặng sắp đặc công việc làm lớn hơn khi trước. Nay tôi khởi sự làm lại một cách rất kỹ lưỡng và tính giá nhẹ hơn khi trước cho đẹp lòng quí vị mua sỉ. Vậy xin các vị thân chủ cũ tường tình có cặp giúp bạn đồng bang được tấn bộ rất cảm tình.
Mandat cũng là thơ gởi hối đều chỉ xin gởi cho M. Trần-hữu-Thế, Commerçant à Mocay (Ville).
Kính cáo.

Thiệt-nghiệp-xưởng
F NAM & L. LỤC FRÈRES
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON
Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.
Rèn mặt bông cà các thứ kim khí rất khéo lẹ
Sửa súng và đủ các thứ khí giải.
CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy đá lẹ hơn mài thật bén. — *Soudure Autogène.*
Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu và tâm thường và đúng chữ.
RÈN CHƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT
Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đẹp rao mắt.
Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ổng khóa và chìa khóa thiệt chắc.
Có làm đồ thau lõi (puratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.
Làm đồ gởi đi Lục tỉnh.
Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

THI-THƠ'
Tiệm thợ Bạc
NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, ancienne Maison de Nguyễn-văn-Giao
N° 43 rue Sabourdin Saigon.
Kính cáo cho quí ông quí bà rõ Nguyễn tiệm này trước của Nguyễn-văn Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là em kế nghiệp cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiểm thời, những là trâm, chuyền, nhẫn, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiềng, neo bông, neo đôi, đồng chiếc v.v... Đồ thợ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.
Xin quí ông quí bà, muốn đồng món chi xin lại tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông quí bà đồng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà đồng.
Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier 43, rue Sabourdin SAIGON

Hạ-giá
Nhơn dịp xe máy bên Tây gởi qua rất nhiều, nên hiệu *ĐẠI-ÍCH* 375 rue des Marins Cholon, định hạ giá xe máy hiệu *Malbrough* hay là *Talbot* còn 42 $ 50. Xe hiệu nầy rất xinh đẹp mà lại chắc chắn nữa. Có bảo kiết trong một năm.
Muốn mua xin gởi mãn đa 42 $ 50 hay đồ gởi cách lãnh hóa giao ngân cũng được.
Những vị ở xa nên viết thơ hỏi cuốn mục lục xe máy và các thứ đèn thắp bằng dầu lửa hay là dầu săn.

Sách mới xuất bản
Hay có phi-thường
MƯỢN SẮC GIẾT NGƯỜI
Thức tỉnh khách lang chơi,
Thức tỉnh lòng người cơn mê-muội
Giá . . . . . 0 $ 25
Cách thử người tình
Gan cuột đàn-ông và gan cuột đàn-bà đối với đi-tình
Tình thế nào là thiệt ?
Tình thế nào là giả ?
Giá . . . . . 0 $ 25
Người viết : TRƯƠNG-QUANG-TIẾN
Có đồ bán tại Đồng-Pháp Thời-Báo

TRẦN-LONG
TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY
ROTINIER
Réparation des Raquettes
Rue Turc n° 14
SAIGON
Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, lòng có nuôi nghề làm ghế mây thiệt kiểu Hồng-kông, ghế dài, nghế dựa ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thứ, đủ dạng rất khéo rất đẹp. Có sửa vụ mây, đồ đánh trái lòng giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi vui lòng tiếp đãi.
Trần Long. *Cẩn bạch.*

Tiệm đóng xe
Sửa xe và bán đồ phụ tùng
đường Lưro môn bài 99 và 101
(Đất thộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm
Kính cùng Lục-châu quí khách dặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sẵn lại chắc chắn ; có bán đèn xe đủ kiểu bánh xe cao-su bằng cây giá tỉ bớt tấy chờ lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kể xe chiếc và xe song mã bằng đa tây rất khéo và chắc, có bán yên cởi, chuông đẹp hai tiền, bình đồ thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe. — và sửa xe.
Cúi xin quí khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm người, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.
Chủ nhơn cẩn khải.

TIỆM BÁN HÀNG BẮC
Đường Paul Blanchy số 11 nà 13, gần nhà máy nước lạnh. — SAIGON

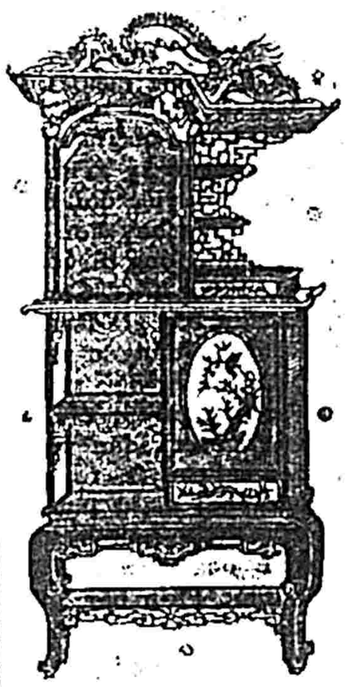

Kính trình quí ông quí bà dặng rõ bổn tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gởi vô như sau nầy :
Đồ đồng : Các kiểu lư chơn, lư mắt tre, chưn đèn, lục bình cắm bông và chậu trồng kiểu vân vân . . . .
Đồ cẩn và đồ chạm làm bằng cây gỗ tốt trắc : Sập cẩn và chạm, tủ thờ và tủ để salon, các thứ hiên cẩn giải và vẫn, bình phương, thọ bình, hoành, và khay, cũng các thứ ghế salon ngồi chơi trọn bộ (1 bàn 2 trăn kỷ và 4 ghế, và thứ ghế salon thường (1 bàn và ghế).
Đồ làm theo kiểu kim thời và mạnh nhá.
Đồ thêu : Giải giường, nắp bàn, tranh, áo gối và các thứ đồ chưng trong nhà làm rất tinh xảo và bán giá hạ hơn các tiệm khác.
Như quí ông, quí bà ở Lục-châu số vô chơi Saigon xin mời các ngài quá bộ lại coi, như muốn mua hoặc đặt, bổn tiệm đã sẵn có đủ kiểu, và xin hết lòng tiếp rước.
Chủ nhân kính cáo.
PHUNH-VĂN-X.-LẬN.

ANCIENNES MAISONS PHÚ-TOÀN
ĐỒNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM
LÊ-MAN-BEN
CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN
— SAIGON —
Rue Amiral Courbet (Quốc-Cuốc)

Thay cũ đổi mới
Kính cùng lục-châu quân-tử, các giới đồng bào đặng rõ. Bấy lâu công nhờ đồng-bào, ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thấy tên tuổi trong thương trường, ấy là chúng tôi hết lòng hậu cảm quí khách.
Vì tinh quyền thức càng tăn càng nặng nên chi phần đông trong quí khách đến muốn đến khách sạng của chúng tôi. Rồi có ý cho nên nỗ phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi bề đáp quí khách cho vừa lòng.
Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi kiếu là :
1° Nam-Thành Khách-Sạn ở đường Colonel-Grignard số 21 và 23.
2° Nam-Trung-Khách-Sạn đường Alsace-Lorraine số 103 và 105 ;
3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Rose số 19 và 20, đã sửa sang rất sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng tri cố của quí khách trong lục châu.
Mấy tiệm đều ở gần xe lửa ga Mỹ-tho, Khánh-hoà, chúng tôi sẽ nghinh tiếp trước cho vừa ý đồng bào.
Nay kính
Quảng-ký, M. Hiệp

TÂN TÂN HIỆP THÀNH
Ở tại đường Viénot số 40 ngan chợ Saigon mới
HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp
Làm và bán đồ nứt trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.
Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.
HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn-bạch.

Imp. du Đồng-Pháp Thời-Báo 84, rue Mac-Mahon.

Le Gérant : HUỲNH-KIM-ĐỈNH.